

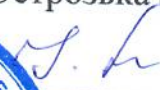
Національний університет
«Острозька академія»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Національного університету
«Острозька академія»

 І. Д. Пасічник

29 березня 2022 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ОСНОВ ЕКОНОМІКИ

для вступників на навчання для здобуття освітнього ступеня
бакалавра

Острог – 2022

Програма вступного випробування з основ економіки для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня молодший бакалавр та осіб, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план для здобуття освітнього ступеня бакалавр для спеціальностей (051 Економіка, 122 Комп'ютерні науки, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування). / Укладачі: Козак Л.В., Іванчук Н.В., Топішко Н.П. – Острог : НаУОА, 2022.

Програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту та маркетингу (Протокол № 8 від 16 березня 2022 року).

Завідувач кафедри
економічної теорії,
менеджменту і маркетингу

Людмила КОЗАК

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Національного університету «Острозька академія» (Протокол № 6 від 29 березня 2022 року).

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Ольга КРИВИЦЬКА

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета фахового вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра для спеціальностей (051 Економіка, 122 Комп'ютерні науки, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування на основі освітнього ступеня освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня молодший бакалавр та осіб, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року за переліченими вище або іншою спеціальністю.

Результати фахового вступного випробування використовуватимуться під час формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу.

II. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організація фахового вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного університету «Острозька академія» та Положення про організацію та проведення вступних випробувань у Національному університеті «Острозька академія»: https://www.oa.edu.ua/ua/abiturijentovi/receiving_commission/polozhenya_pro_pruymalny_komisiyu

Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі або з використанням комп'ютерної техніки та системи Moodle з таких напрямків як: «Політекономія» та «Мікроекономіка», які є одними із основних дисциплін, що формують необхідні цим фахівцям знання.

III. ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ І ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми бакалавра абітурієнт повинні мати неповну вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі економічних наук. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Абітурієнт повинен знати:

- сутність і механізм дії економічних законів, що регулюють виробництво, розподіл, обмін і споживання у сучасних економічних системах; сучасні проблеми економічного розвитку суспільства, погляди і концептуальні підходи до розв'язування цих проблем; загальні тенденції трансформаційних і транзитивних перетворень, що відбуваються в Україні; проблеми інтегрування України у світове господарство.

вміти:

- вільно володіти термінологією, понятійним апаратом і категоріями дисципліни; застосовувати методологію і методи економічної теорії до аналізу певних економічних процесів і явищ; робити узагальнення і висновки, давати порівняльні характеристики різних поглядів і концепцій, які мають місце у сучасній економічній теорії; творчо використовувати теоретичні положення для аналізу конкретних ринкових ситуацій.

IV. НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ, ЯКИЙ ВІНОСИТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ ТА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З КУРСУ «ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ»

1. Предмет та об'єкт політичної економії. Зародження і розвиток політичної економії як науки. Позитивна та нормативна політична економія методи наукового пізнання та їх використання.

2. Закони, принципи і категорії політичної економії. Функції політичної економії. Місце політекономії в системі економічних наук. Політична економія та економічна політика.

3. Сутність, основна мета, фактори і ресурси суспільного виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Невиробнича сфера.
4. Суть і структура економічних потреб. Закон зростання потреб. Проблема обмеженості ресурсів і безмежності потреб.
5. Сутність і структура економічних інтересів. Реалізація економічних інтересів та економічні суперечності як джерело розвитку суспільства
6. Економічна система та її структура і складові елементи. Продуктивні сили і виробничий потенціал суспільства. Закони розвитку продуктивних сил.
7. Економічні виробничі відносини, їх суть і структура. Взаємозв'язок продуктивних сил і виробничих відносин. Суспільний спосіб виробництва.
8. Власність як основа економічної системи. Суб'єкти і об'єкти власності. Види, форми, типи власності. Роль власності в умовах ринку.
9. Форми суспільного виробництва. Натуральне і товарне виробництво, умови та причини його виникнення.
10. Товар і його властивості. Теорії вартості: трудова, маржиналістська, неокласична.
11. Виникнення, суть та функції грошей. Закони грошового обігу. Характеристика та елементи грошової системи. Грошова маса.
12. Інфляція, її суть, види і причини. Соціально-економічні наслідки інфляції
13. Суть, функції, інфраструктура ринку. Методи регулювання ринку. Класична економічна теорія про роль ринку. "Невидима рука" А. Сміта. Неокласична теорія ринку (А. Маршалл).
14. Попит, закон попиту та фактори, що на нього впливають. Пропозиція, закон пропозиції та фактори. Рівновага попиту і пропозиції. Роль ціни у визначенні ринкової рівноваги.
15. Еластичність попиту і пропозиції.
16. Конкуренція та її суть. Місце і роль конкуренції в ринковій економіці. Функції конкуренції та її форми. Досконала та недосконала конкуренція. Ринок чистої конкуренції.
17. Капітал як економічна категорія товарного господарства. Первісне нагромадження капіталу та його генезис. Сутність і структура капіталу.
18. Капітал і праця. Робоча сила як товар. Вартість і ціна робочої сили. Людський капітал..
19. Заробітна плата. Джерело і функції заробітної плати. Форми і системи заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата.
20. Кругообіг і оборот капіталу. Основний і оборотний капітал. Фізичне і моральне зношування капіталу. Амортизація та її норма
21. Промисловий капітал і витрати виробництва. Суть, види і структура витрат виробництва. Граничні витрати. Витрати виробництва і вартість товару. Витрати виробництва і ціна. Собівартість і її структура.
22. Прибуток як економічна категорія. Теорії прибутку. Норма і маса прибутку та фактори, що визначають їх динаміку. Нормальний (середній) прибуток і механізм його формування. Чистий прибуток і його джерела.
23. Валовий дохід підприємства і його розподіл.
24. Домогосподарство. Доходи та витрати домогосподарств.
25. Підприємство та його функції. Правові форми підприємства..
26. Обмеженість ресурсів та шляхи її подолання. Закон спадної віддачі ресурсів.
27. Продукція підприємств та її економічні форми. Складові вартості новоствореної продукції. Повна вартість товару. Валова додана вартість. Чиста додана вартість.
28. Суть підприємництва та умови його існування. Підприємництво в системі товарного виробництва. Підприємництво і бізнес.
29. Аграрна сфера виробництва. Суть і специфіка аграрних відносин. Власність на землю та її еволюція. Форми господарювання у сільському господарстві та їх особливості в Україні.
30. Рентні відносини. Абсолютна і диференціальна земельна рента та її джерела. Монопольна рента. Земельний податок. Ціна землі та фактори, що її визначають.
31. Агропромисловий комплекс (АПК): формування і проблеми розвитку. Харчова промисловість в структурі АПК. Форми агропромислової інтеграції
32. Капітал у сфері торгівлі і його природа. Витрати обігу. Торговельний прибуток та його джерела. Форми торгівлі та їх розвиток. Роздрібна і оптова торгівля. Товарні біржі. Маркетинг.
33. Позичковий капітал, його природа і генезис. Капітал–власність і капітал – функція. Розподіл прибутку на відсоток і підприємницький дохід. Позичковий відсоток і його норма.

34. Фінансово-кредитна система. Кредит як форма руху позичкового капіталу. Форми кредиту та його роль в умовах сучасного виробництва.
35. Банківська система. Функції банку. Банківський прибуток та його джерела.
36. Суспільне відтворення: суть і основні риси. Нагромадження та його ефективність. Відтворення національного багатства, суспільного продукту, природного середовища.
37. Суспільний продукт, його форми та методи обчислення. Національний дохід. Система національних рахунків.
38. Національне багатство та його відтворення. Відтворення природних ресурсів та навколишнього середовища.
39. Економічні відносини розподілу як фаза відтворення. Суть розподілу національного доходу. Формування доходів населення та їхня структура.
40. Диференціація доходів населення в умовах ринкової економіки. Розподіл і соціальні суперечності.
41. Необхідність перерозподілу національного доходу і доходів населення. Податки і соціальні виплати. Роль державного бюджету в перерозподілі національного доходу.
42. Споживання як фаза відтворення. Співвідношення доходів, споживання і заощаджень у домогосподарствах. Прожитковий мінімум і мінімальна заробітна плата.
43. Соціальний захист населення. Соціальна інфраструктура.
44. Економічне зростання та економічний розвиток. Типи і фактори економічного зростання. Ефективність виробництва і показники ефективності.
45. Теорія і моделі економічного зростання. Роль інвестицій в економічному зростанні. Значення НТП в економічному зростанні (модель Р. Солоу).
46. Економічні цикли: суть циклічних коливань. Фази і характерні ознаки промислового циклу. Види циклічних коливань.
47. Економічні кризи та їх причини. Суть акселератора і його вплив на економічне зростання.
48. Зайнятість: сутність і форми. Теорії зайнятості. Повна зайнятість., вир
49. Види, форми і причини безробіття в умовах ринку. Соціально-економічні наслідки безробіття. Державне регулювання зайнятості та його методи. Чинники розширеного відтворення робочої сили. Проблеми зайнятості та відтворення робочої сили в Україні.
50. Господарський механізм, його сутність та елементи. Державне регулювання суспільного відтворення та його форми. Планування і прогнозування. Роль державного сектора економіки в умовах ринку.
51. Економічна система сучасного капіталізму. Теорії і моделі змішаної ринкової економіки.
52. Концентрація і централізація виробництва та капіталу. Виникнення монополій та їх форми. Державно-монополістична стадія еволюції капіталістичної економічної системи. монополія та олігополія в умовах регульованого капіталізму.
53. Зміст перехідної економіки: загальне та особливе. Риси і типи перехідної економіки. Економічний устрій в умовах переходу до соціально-орієнтованої економічної системи.
54. Світове господарство, його суть і характерні риси. Етапи розвитку і структура світового господарства.
55. Міжнародні економічні відносини, їх суть і форми. Міжнародний поділ праці.
56. Міжнародна торгівля та її економічні основи.
57. Міжнародна економічна інтеграція. Вивезення капіталу.
58. Транснаціональні корпорації та їх роль у світовому господарстві.
59. Міжнародні економічні організації (МВФ, МБРР, ЄБРР та ін.).
60. Економіка високорозвинутих країн у системі світового господарства. Проблеми економічної інтеграції посттоталітарних держав.
61. Міжнародні валютно-фінансові відносини в світовому господарстві. Міжнародна валютна система та етапи її розвитку.
62. Валютний курс. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Мацелюх Н.П. Політична економія. Ч. 1 Загальні засади економічного розвитку: навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2019. – 168 с.
2. Мацелюх Н.П. Політична економія. Ч. 2 Загальні основи ринку. Суб'єкти ринкової економіки: навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2019. – 160
3. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. В 2 т.: пер. с англ. – М.: Республика, 2000. – Т.1 – 399с.; – Т.2 – 400 с.
4. Мочерний С.В. Політична економія: Навч.посіб. – К.: Знання Прес, 2012. – 687 с.
5. *Політекономія : підручник / за ред. В.Д. Базилевича ;* Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — 9-те вид., доповн. — К. : Знання, 2014. — 710 с.
6. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є. Сучасні економічні теорії: Навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 326 с.
7. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія: навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2017. – 448 с.
8. Степура О. С. Політична економія. Навч. пос.- К., 2018. - 408 с.,
9. Ходжаян А. О. Політична економія. Навч. пос. – 2018. - 302 с.
- 10.Зюнькин А.Г. Основы экономической теории. Навчальний посібник, 2017, 232 с.
- 11.Кушнір В. С. Основы теории экономики. Навч. пос., 2018, 279 с.
- 12.Економічна енциклопедія:/ За ред. Мочерного С.В. в 3-х томах. - К.: Академія. -2000, 2002.
- 13.Економічна енциклопедія: За ред.. Мочерного С.В. в 3-х томах. - К.: Академія. -2000, 2002.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З КУРСУ «МІКРОЕКОНОМІКА»

1. Мікроекономіка як складова частина економічної теорії. Предмет мікроекономіки.
2. Обмеженість економічних ресурсів та проблема економічного вибору.
3. Суб'єкти та фундаментальні інструменти мікроекономіки
4. Методологія мікроекономічного аналізу.
5. Попит та закон попиту.
6. Пропозиція та закон пропозиції.
7. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.
8. Надлишок споживача і надлишок виробника.
9. Державне регулювання ринку.
10. Поняття еластичності. Цінова еластичність попиту.
11. Еластичність попиту за доходом. Криві Енгеля.
12. Перехресна еластичність попиту.
13. Цінова еластичність пропозиції.
14. Корисність в економічній теорії, функція корисності.
15. Рівновага споживача з кардиналістських позицій.
16. Ординалістський підхід до вимірювання корисності. Криві байдужості, їх властивості.
17. Бюджетне обмеження споживача, властивості бюджетної лінії.
18. Рівновага споживача з ординалістських позицій.
19. Реакція споживача на зміну цін товарів. Крива «ціна-споживання».
20. Реакція споживача на зміну його доходу. Крива «дохід-споживання».
21. Ефект доходу і ефект заміщення в теорії поведінки споживача.
22. Поняття та параметри виробничої функції.
23. Ізокванта та її властивості.
24. Виробництво у довго- та короткостроковому періоді.
25. Ізокоста та її властивості. Рівновага виробника. Ефекти заміщення та виробництва.
26. Бухгалтерська та економічна оцінка діяльності фірми.
27. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.
28. Витрати виробництва в довгостроковому періоді.
29. Ознаки ринку досконалої конкуренції.
30. Рівновага фірма та галузі в короткостроковому періоді.
31. Рівновага фірма та галузі в довгостроковому періоді.
32. Ефективність ринку досконалої конкуренції.
33. Ознаки монополії та їх характеристика. Попит на продукт монопольної фірми.
34. Монопольний ринок у короткостроковому періоді.
35. Монопольний ринок у довгостроковому періоді.

36. Цінова дискримінація. Економічні наслідки та соціальна ціна монополії.
37. Основні ознаки олігополії.
38. Олігополістичне ціноутворення: основні моделі.
39. Модель Курно. Рівновага Курно-Неша.
40. Економічна ефективність олігополії.
41. Ознаки монополістичної конкуренції.
42. Короткострокова та довгострокова рівновага фірми та галузі в умовах монополістичної конкуренції.
43. Нецінова конкуренція: сутність та передумови розвитку.
44. Ефективність монополістичної конкуренції.
45. Особливості функціонування ринку економічних ресурсів.
46. Попит на економічні ресурси і фактори, що його визначають. Еластичність попиту на економічні ресурси.
47. Пропозиція економічних ресурсів.
48. Оптимальне співвідношення економічних ресурсів.
49. Особливості праці як економічного ресурсу.
50. Визначення рівня заробітної плати і рівня зайнятості на досконало конкурентному ринку праці.
51. Ринок праці в умовах недосконалої конкуренції:
52. Особливості ринку праці.
53. Капітал як фактор виробництва. Процентна ставка. Інвестиції.
54. Попит і пропозиція капіталу. Стратегія прийняття фірмою інвестиційного рішення.
55. Земля як фактор виробництва. Пропозиція землі і попит на неї.
56. Ціна землі, земельна рента і орендна плата.
57. Часткова та загальна рівновага.
58. Ефективність обміну.
59. Ефективність у виробництві.
60. Загальна рівновага та суспільний добробут.
61. Необхідність та причини втручання держави в економічні процеси за ринкових умов.
62. Зовнішні ефекти, їх економічний зміст.
63. Суспільні блага та суспільний вибір.

Рекомендована література

1. Базилінська О.Я., Мініна О.В. Мікроекономіка: навч. посіб. для ВНЗ. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 352 с.
2. Макконнелл К.Р., Брю С.Л., Флінн Ш. М. Экономикс: принципы, проблемы и политика : учебник. 21-е изд. Москва : ИНФРА-М, 2019. 1151 с.
3. Мікроекономіка : навч. посіб. / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
4. Гальперин В.М., Игнатьев С.М., Моргунов В.И. Микроэкономика: учебник. В 3-х т. / Общая редакция В.М. Гальперина. Т.1. Санкт-Петербург : Омега-Л, 2010. 1022 с.
5. Гальперин В.М., Игнатьев С.М., Моргунов В.И. Микроэкономика: учебник. В 3-х т. / Общая редакция В.М. Гальперина. Т.1. Санкт-Петербург : Омега-Л, 2010. 503 с.
6. Гронтковська Г. Е. Косік А. Ф. Мікроекономіка: практикум: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2011. 400 с.
7. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина I : навч. посіб. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.
8. Пода А. К., Вашків О. П., Куц. Л. Л. Мікроекономіка. Збірник задач для студентів економічних спеціальностей: навчальний посібник. Київ : ІСДО, 2011. 123 с
9. Самуэльсон Пол Э., Нордхаус Вильям Д. Экономика: Пер. с англ. 19 изд. Москва : ООО «И.Д. Вильямс», 2015. 1360 с.
10. Ястремський О.І, Гриценко О.Г. Основи мікроекономіки: підручник. Київ. : Знання, 2007. 579 с.

V. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Вступне випробування з основ економіки для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста проводиться у письмовій формі або з використанням комп'ютерної техніки та системи Moodle.

Бал вступного випробування визначається як сума балів, одержаних за вирішення 60 тестових завдань. Правильна відповідь за одне тестове завдання оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів.

Вступник допускається до участі у конкурсі, якщо оцінка за виконання завдань вступного випробування складає 100 балів і більше за 200-бальною шкалою оцінювання.

Якщо результат складання вступного випробування вступника становить менше 100 балів, то він не допускається до участі у конкурсному відборі.

Загальна оцінка за виконання завдань вступного випробування виставляється системою Moodle за 12-бальною шкалою за заданою формулою, після чого автоматично переводиться у 200-бальну шкалу відповідно до таблиці 1.

VI. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожен абітурієнт під час складання фахового вступного випробування повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно виконувати завдання;
- не принижувати будь-яким чином гідність інших абітурієнтів, учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;
- дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування у комунікації з абітурієнтами, здобувачами вищої освіти, викладачами та співробітниками НаУОА;
- не використовувати телефон або гаджети під час проведення фахового вступного випробування;
- не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги.

Таблиця 1

Переведення бала за виконання завдань вступного випробування, обрахованого за 12-бальною шкалою, в шкалу 100-200 балів

1	100
1,1	100
1,2	100
1,3	100
1,4	100
1,5	100
1,6	100
1,7	100
1,8	100
1,9	100
2	100
2,1	101
2,2	102
2,3	103
2,4	104
2,5	105
2,6	106
2,7	107
2,8	108
2,9	109
3	110
3,1	111
3,2	112
3,3	113
3,4	114
3,5	115
3,6	116
3,7	117
3,8	118
3,9	119

4	120
4,1	121
4,2	122
4,3	123
4,4	124
4,5	125
4,6	126
4,7	127
4,8	128
4,9	129
5	130
5,1	131
5,2	132
5,3	133
5,4	134
5,5	135
5,6	136
5,7	137
5,8	138
5,9	139
6	140
6,1	141
6,2	142
6,3	143
6,4	144
6,5	145
6,6	146
6,7	147
6,8	148
6,9	149
7	150
7,1	151
7,2	152
7,3	153
7,4	154
7,5	155
7,6	156
7,7	157
7,8	158
7,9	159

8	160
8,1	161
8,2	162
8,3	163
8,4	164
8,5	165
8,6	166
8,7	167
8,8	168
8,9	169
9	170
9,1	171
9,2	172
9,3	173
9,4	174
9,5	175
9,6	176
9,7	177
9,8	178
9,9	179
10	180
10,1	181
10,2	182
10,3	183
10,4	184
10,5	185
10,6	186
10,7	187
10,8	188
10,9	189
11	190
11,1	191
11,2	192
11,3	193
11,4	194
11,5	195
11,6	196
11,7	197
11,8	198
11,9	199
12	200